

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

№ 5314

гр. София, 19.07.2021 г.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 5 състав,
в открито заседание на 08.07.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Владимир Николов

при участието на секретаря Мая Георгиева, като разгледа дело номер **1556** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по чл. 161 от АПК.

Образувано е по жалба на К. М. А., родена на 07. 02. 1991 г., гражданка на Л., ЛНЧ [ЕГН], ЕГН [ЕГН], срещу Решение № 1417 / 02. 06. 2020 г. на зам. председателя на Държавна агенция за бежанците (ДАБ) при Министерски съвет, с което се прекратява предоставения с Решение № 4715 / 06. 11. 2001 г. статут на бежанец на жалбоподателката. С жалбата е направено алтернативно искане за възстановяване на срока за обжалване по чл. 161, ал. 1 АПК.

С Определение № 2359 от 01. 04. 2021 г. на Административен съд София-град, Първо отделение, 5-ти с-в, постановено по адм. д. № 1556 / 2021 г. е оставена без разглеждане жалбата на А. срещу Решение № 1417 / 02. 06. 2020 г. на зам. председателя на ДАБ в частта, в която се иска установяване на незаконосъобразност на акта, и производството е прекратено на основание чл. 159, т. 5 от АПК – поради просрочие на жалбата.

Определението е оспорено с частна жалба пред ВАС, по която е постановено Определение № 6682 от 03. 06. 2021 г., с което е прието, че произнасянето по искането за възстановяване на срока за обжалване е преюдициално по отношение на преценката за допустимост на жалбата. С тези мотиви е отменено Определение № 2359 от 01. 04. 2021 г. на Административен съд София-град, Първо отделение, 5-ти с-в и делото е върнато за произнасяне по искането по чл. 161, ал. 1 АПК.

Съдът, като разгледа така направеното искане за възстановяване на срока за обжалване, счита, че същото е подадено надлежно с жалбата срещу акта и от заинтересована страна, поради което същото е допустимо.

Съгласно чл. 161, ал. 1 от АПК, в 7-дневен срок от съобщението за оставяне на жалбата без разглеждане може да се поиска възстановяване на срока, ако пропускането се дължи на особени непредвидени обстоятелства или на поведение на

администрацията, въвело жалбоподателя в заблуждение.

В конкретния случай се твърди, че Решение № 1417 / 02. 06. 2020 г. на зам. председателя на ДАБ за отнемане на предоставения статут на жалбоподателката К. А. следва да се счита за получено на 18. 01. 2021 г., следователно срокът за обжалване изтича на 01.02.2021 г., на която дата е подадена жалбата. В тази връзка са изложени аргументи, че не е спазена процедурата за връчване на решението по АПК и ГПК. Счита, че нормата на чл. 76, ал. 5 от ЗУБ не следва да се прилага, тъй като е дискриминационна и противоречи на нормативни актове от по-висок ранг, включително на т. 50 от Преамбюла на Директива 2013 / 32/ ЕС на Европейския парламент и на Съвета, съгласно който решенията за отнемане на статут следва да могат ефективно да бъдат обжалвани пред съответния съд. Твърди се още че посочената разпоредба противоречи на принципа за достъп до правосъдие, визиран в чл. 6 от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи (ЕКЗПЧОС), който гарантира правото на справедлив процес, и на чл. 13 относно гарантиране на ефективни правни средства за защита. Поддържа, че с оглед гарантиране на страната на ефективно участие в процеса административният орган следва да положи всички възможни усилия за намирането ѝ и едва когато същата е отказала или отказът може да бъде изведен от поведението ѝ, производството може да бъде проведено в нейно отсъствие – цитира съдебна практика на Съда по правата на човека в този смисъл.

Конкретно с оглед предпоставките на въведената с чл. 76, ал. 5 от ЗУБ законова фикция, се твърди, че в случая непредвидените обстоятелства се изразяват в неспазване на процедурата за призоваване по АПК – чл. 61, ал. 3, относно поставяне на съобщението на таблото за обявления и на интернет-страницата на съответния орган. На следващо място, се твърди, че е допуснато процесуално нарушение и поради липсата на превод на съобщението на разбираем за лицето език. Изложени са доводи, че скорошното раждане на 20. 12. 2019 г. представлява непредвидено обстоятелство, независимо от волята на жалбоподателката, което е повлияло на психическото ѝ състояние, а освен това интервюто е проведено около месец и половина след раждането, без да ѝ бъде оказана правна помощ и въпреки състоянието ѝ. Наред с това се твърди, че през цялото време А. е била със съзнанието, че интервюто е във връзка с молба за предоставяне на статут на новородената ѝ дъщеря, подадена на 07. 02. 2020 г. Твърди се още че не са спазени сроковете за издаване на краен акт по чл. 78, ал. 5 от ЗУБ, което е основание да се приеме, че А. не е очаквала връчване на такъв акт и съответно не е била толкова усърдна в следенето на пощата си.

С молба от 07. 07. 2021 г. се твърди, че, след като е заминала за Б. на 23. 02. 2020 г. заедно с детето си, жалбоподателката се е върнала в България едва на 02. 01. 2021 г., като забавянето се дължи на затрудненията за пътуване поради пандемията от Ковид – 19, особено предвид възрастта на детето ѝ, което според процесуалния представил представлява особено непредвидено обстоятелство.

В открито съдебно заседание процесуалният представител на жалбоподателката поддържа искането. В указания срок представя писмена защита.

Ответникът – зам. председател на ДАБ, счита искането за възстановяване на срока за обжалване за неоснователно. Излага твърдения, че наведените от жалбоподателката доводи не представляват особени непредвидени обстоятелства, които не зависят от волята на лицето и са довели до обективна невъзможност за депозиране на жалба в

срок. Счита и че не е налице поведение на администрацията, въвело жалбоподателката в заблуждение. Твърди, че няма причинно-следствена връзка между поведението на администрацията и пропускането на срока за обжалване. Поддържа, че е спазена процедурата по чл. 76, ал. 5 от ЗУБ, който е специален по отношение на чл. 18а от АПК.

Съдът, като взе предвид становищата на страните и представените доказателства, счита искането за възстановяване на срока за обжалване на Решение № 1417 / 02. 06. 2020 г. на зам. председателя на ДАБ, за НЕОСНОВАТЕЛНО, по следните съображения:

От представените по делото писмени доказателства се установява, че с Решение № 6923 / 10. 12. 2019 г. на председателя на ДАБ (стр. 155), е образувано производство за прекратяване на предоставения статут на бежанец на К. М. А., което е връчено лично на 04. 02. 2020 г., видно от отбелязване в решението (стр. 156), че същата отказва да го подпише, за което са положени подписи на двама свидетели съгласно чл. 76, ал. 2 ЗУБ. В тази връзка е безспорно, че жалбоподателката е уведомена за започналото административно производство по чл. 78 от ЗУБ.

При проведеното с нея интервю на същата дата – 04. 02. 2020 г. (на стр. 147-152) е посочила, че актуалният ѝ адрес е [населено място],[жк], [улица], вх. „Б“, ет. 1, ап. 4, който съвпада и с постоянния ѝ адрес. Посочила е, че живее на същия адрес с майка си Р. М. К. и дъщеря си Р.. Видно е, че същият адрес е посочен във всички подписани от нея документи в хода на производството по ЗУБ, включително и в представената (стр. 114) от нея декларация от 27. 01. 2020 г. и в молба от 07. 02. 2020 г. до председателя на ДАБ за предоставяне на статут на дъщеря ѝ Р. К. А. (на стр. 134). Освен това същият адрес е посочила и в жалбата до съда срещу Решение № 1417 / 02. 06. 2020 г. на зам. председателя на ДАБ, в която е обективирано искането за възстановяване на срока за обжалване.

Следва да бъде отбелязано, че по молбата за предоставяне на статут на малолетната дъщеря на жалбоподателката е изпратен отговор от ДАБ с писмо изх. № РД09-269 / 1 / 10. 02. 2020 г., което е получено от Р. М. К. на 10. 02. 2020 г., видно от известие за доставяне на стр. 131. Видно от отбелязването в горепосочената обратна разписка от 10. 02. 2020 г., същата е изписала саморъчно на кирилица „Получил: Р. М. К.“, ведно с дата: „10. 02. 2020“. Последната е упълномощена от жалбоподателката с пълномощни от 11. 01. 2021 г. (стр. 48-50) и от 04. 12. 2019 г. (стр. 128-130) да получава и подписва всякакви документи от нейно име, както и да извършва всякакви правни и фактически действия пред държавни, общински, съдебни органи в РБ.

Въпреки това изпращаните на този адрес съобщения не се получават от жалбоподателката или пълномощника ѝ – Р. М. К., макар че е била уведомена лично за образуваното производство за прекратяване на статута на 04. 02. 2020 г. Следва да бъде посочено, че горепосоченият адрес е посещаван многократно за връчване на различни книжа във връзка с образуваното производство след датата на уведомяването ѝ – 04. 02. 2020 г., и всички са се върнали с отбелязване „непотърсена“, с изключение на горепосоченото писмо изх. № РД09-269 / 1 / 10. 02. 2020 г., което е получено от майка ѝ.

В случая жалбоподателката не е създала условия да бъде своевременно уведомена за издаване на оспорваното решение за прекратяване на статут поради собственото си бездействие, като не е уведомила административния орган за актуалния си адрес, на който може да бъде намерена, въпреки че е знаела за образуваното административно

производство по реда на чл. 78 ЗУБ. Същата не е направила зависещото от нея да получава адресираната до нея кореспонденция, което не може да се вмени във вина на административния орган.

При това положение правилно е приложена разпоредбата на чл. 76, ал. 5 от ЗУБ, съгласно която „ако съобщението с обратната разписка се върне в Държавната агенция за бежанците поради невъзможност за връчване, решението се счита за връчено“.

Съгласно чл. 18а, ал. 9 от АПК „когато страната не може да бъде намерена на адреса и не се намери лице, което е съгласно да получи съобщението, съобщаването се извършва чрез залепване на уведомление на вратата или на пощенската кутия, а когато до тях не е осигурен достъп - на входната врата или на видно място около нея“. Нормата на чл. 18а, ал. 10 АПК е алтернативна и се прилага при невъзможност да бъде осъществено връчване по някоя от предходните алинеи. В случая връчването е извършено по реда на ал. 9, поради което не следва да се прилага този по ал. 10 и следователно, не е допуснато нарушение от страна на административния орган, като не е поставил съобщението на таблото за обявления или в Интернет страницата му. В този смисъл посочената норма на чл. 76, ал. 5 от ЗУБ не противоречи на реда за връчване на книжа, уреден в АПК (чл. 18а, ал. 9), а напротив – като се основава на него, въвежда правна фикция, че ако съобщението с обратната разписка се върне в Държавната агенция за бежанците поради невъзможност за връчване, решението се счита за връчено. В случая под невъзможност следва да се разбира една обща категория, която включва всички причини за неосъществен контакт с лицето, довели до липса на връчване. Една от тези причини е именно бездействие на лицето да се отзове на поканата да получи пратката. С оглед на това не е налице процесуално нарушение от страна на администрацията по връчване на акта и в този смисъл няма причинно-следствена връзка с пропускането на срока за обжалване.

Неоснователно се твърди, че непроизнасяне в срока по чл. 78, ал. 5 ЗУБ представлява поведение на администрацията, което е въвело в заблуждение жалбоподателката. 3-месечният срок, уреден с тази норма, е инструктивен и пропускането му не преклудира възможността на органа да постанови акт за прекратяване на международната закрила. Като се вземе предвид и обявяването на извънредно положение в страната с Решение на Народното събрание от 13. 03. 2020 г., няма никакво основание да се предполага от жалбоподателката, че непроизнасянето на административния орган в срок означава, че производството е прекратено и не следва да следи за кореспонденцията си с ДАБ при МС.

Неоснователни са възраженията, че администрацията е въвела в заблуждение жалбоподателката относно характера на производството, във връзка с което е проведено интервю с нея, като се позовава на подадена молба за предоставяне на статут на малолетната ѝ дъщеря. Както се установи по-горе, последната молба е подадена на 07. 02. 2020 г., а отговор по нея е получен на 10. 02. 2020 г. от майката на жалбоподателката и неин пълномощник, тоест след интервюто от 04. 02. 2020 г. и след като ѝ е връчено решение за образуване на производство по чл. 78 ЗУБ на същата дата (04. 02. 2020 г.). В това отношение с молбата е направен опит да се изопачат фактите, за които са представени безспорни писмени доказателства – протокол от интервю (стр. 147 и сл.), молба, подписана от К. А. (стр.134) и обратна разписка за връчване, подписана от Р. М. К. (на стр.131).

На следващо място, неоснователни и голословни са твърденията, че е допуснато

съществено процесуално нарушение, като не е представен на жалбоподателката превод на акта. Видно от представената по делото административна преписка, всички контакти с нея по производството са провеждани на български език без преводач по нейно желание, включително и проведеното на 04. 02. 2020 г. интервю, като същата изрично е заявила, че владее български език и че не са съществували комуникационни пречки в хода му. Нещо повече, както самата тя заявява при интервюто, по време на престоя си в „лагера“ помагала на адвокати, като превеждала. Заявява, че майка ѝ също е превеждала в „лагера“.

Относно липсата на осигурена правна помощ, отново от протокола за проведено интервю от 04. 02. 2020 г. се установява, че жалбоподателката е ангажирала адвокат, който не се е явил навреме и тя сама е поискала същото да се проведе в негово отсъствие, като е заявила, че може да започне интервюто, „пък той когато пристигне“. С оглед на това е неоснователно възражението за допуснатото процесуално нарушение от страна на администрацията, ограничило правото ѝ на защита.

Относно наведените доводи за наличие на извънредни непредвидени обстоятелства, които са попречили на жалбоподателката да подаде жалба в срок, съдът съобразява следното:

На първо място, следва да бъде отбелязано, че за такива се считат обстоятелства от обективен характер, независещи от волята на лицето, възникнали внезапно и непреодолими от него, в резултат на които то не е могло да осъществи правото си на жалба. За такива се приемат физическа невъзможност, дължаща се на влошено здравословно състояние в такава степен, че обективно лицето да не е в състояние – например спешна хоспитализация, или други такива от обективен характер. В случая не се представят доказателства за наличието на такива. Скорошното раждане – доколкото може да се определи като такова предвид това, че до издаване на процесния акт са изминали около 6 месеца, не представлява такова обстоятелство, което е довело до невъзможност за упражняване на правото на жалба. Нещо повече, в интервюто от 04. 02. 2020 г. – около месец и половина след раждането, жалбоподателката е заявила, че липсват пречки за провеждането му. От друга страна, доводите за невъзможност да се завърне в България поради пандемията също са неоснователни, тъй като, макар да са въведени специални мерки при преминаване на граници с оглед ограничаване разпространението на вируса, пътуванията не са били забранени.

На следващо място, видно от представените по делото пълномощни, като представител на К. А. е можела да получи препис от акта и нейната майка, за което не се сочат по делото пречки от обективен характер. Отделно от това, предвид уведомяването ѝ за образуваното административно производство по чл. 78 ЗУБ, по което е страна, е могла и сама да осъществи контакт с административния орган и да предостави актуален адрес или телефон за връзка.

Относно оплакванията за нарушено право на достъп до правосъдие и липса на ефективни средства за защита съдът намира същите са неоснователни. Уредена е обща клауза за обжалваемост на административни актове в чл. 120, ал. 2 от Конституцията на Република България и специално относно актовете по чл. 78, ал. 5 ЗУБ е указано правото на жалба срещу тях в чл. 84, ал. 4 ЗУБ, което е посочено и в самия процесен акт (стр. 6 от същия).

Позоваването от частния жалбоподател на практиката на Съда по правата на човека, и в частност на делото *S. v I.*, № 56581/00, ECHR:2006:0301JUD005658100, е неоснователно поради неидентичност на фактите - в решението става въпрос за

проведен наказателен процес без участието на подсъдимия. Не е налице нарушение и на чл. 13 от ЕКЗПЧОС. Предвидената законова възможност за обжалване на неблагоприятен за лицето акт пред съда е достатъчно ефективно правно средство, обвързването му със срок не противоречи на този принцип и не води до по-малка ефективност. Субектите на правото разполагат с права, но и със задължения в процеса. Да се приеме, че правото на жалба може да бъде упражнявано безсрочно, би означавало да се създаде недопустима правна несигурност, а освен това излиза и извън пределите на необходимото за защита на законни интереси и в тази връзка представлява злоупотреба с право. Цитираната в жалбата, съответно искането за възстановяване на срока, практика по дело К. в. Р. също е неотнормисима, тъй като разглежданият в нея случай касае нарушения, свързани със задържането под стража и престоя в ареста, какъвто не е настоящия случай и поради това няма да бъде обсъждана.

Предвид изложеното, съдът намира, че не са съществували обстоятелства от обективно естество, които да са съставлявали пречка за упражняване на правото на жалба в законоустановения срок, както и такива, които са довели жалбоподателя в заблуждение, в резултат на което е пропуснат срокът за обжалване на Решение № 1417 / 02. 06. 2020 г. на зам. председателя на Държавна агенция за бежанците.

В същото време с Определение № 6682 от 03. 06. 2021 г. по адм. д. № 5294 / 2021 г. по описа на ВАС, е прието, че произнасянето по искането за възстановяване на срока за обжалване е преюдициално по отношение на преценката за допустимост на жалбата, като е отменено Определение № 2359 от 01. 04. 2021 г. на Административен съд София-град и делото е върнато за произнасяне по искането по чл. 161, ал. 1 АПК. Видно от мотивите на Определение № 6682 от 03. 06. 2021 г. по адм. д. № 5294 / 2021 г. по описа на ВАС, в същото липсва произнасяне по същество по частната жалба срещу прекратяване частично на делото, като е посочено, след приключване на производството по чл. 161, ал. 1 от АПК, частната жалба срещу Определение № 2359 от 01. 04. 2021 г. на АССГ да се изпрати за разглеждане от ВАС. Въпреки това, Определение № 2359 от 01. 04. 2021 г. на АССГ е отменено, поради което към настоящия момент не е налице акт, по който да се произнесе касационната инстанция във връзка с прекратяването на делото по отношение изложените доводи за незаконосъобразност.

При това положение, настоящия състав намира, че производството в тази си част следва да бъде прекратена отново, като мотивите са изложени в Определение № 2359 от 01. 04. 2021 г.

Водим от горното и на основание чл.161, ал. 1 и чл. 159, т. 5 от АПК, Съдът

О П Р Е Д Е Л И:

ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ искането на К. М. А., родена на 07. 02. 1991 г., гражданка на Л., ЛНЧ [ЕГН], ЕГН [ЕГН], за възстановяване срока за обжалване на Решение № 1417 / 02. 06. 2020 г. на зам. председателя на Държавна агенция за бежанците, с което е прекратен предоставения с Решение № 4715 / 06. 11. 2001 г. статут на бежанец на жалбоподателката.

ОСТАВЯ БЕЗ РАЗГЛЕЖДАНЕ жалбата на К. М. А., родена на 07. 02. 1991 г., гражданка на Л., ЛНЧ [ЕГН], ЕГН [ЕГН], срещу Решение № 1417 / 02. 06. 2020 г. на зам. председателя на Държавна агенция за бежанците, **В ЧАСТТА**, в която се иска

установяване на незаконосъобразност на акта.

ПРЕКРАТЯВА производството по адм. д. № 1556 / 2021 г. по описа на Административен съд София – град, I-во отделение – 5 състав, в тази му част.

ОПРЕДЕЛЕНИЕТО подлежи на обжалване с частна жалба пред Върховен административен съд на Република България, в 7-дневен срок от съобщението.

СЪДИЯ: